

Suomen virtuaaliyliopisto
Finlands virtuella universitet - Finnish Virtual University

www.virtuaaliyliopisto.fi

YLIOPISTOJEN JOUSTAVAN OPISKELIJALIIKKUVUUDEN SELVITYS

Suomen virtuaaliyliopisto

Joustavan opiskelun ja sitä tukevan sähköisen asioinnin
kehittämisen asianomistajaryhmä
2006

YLIOPISTOJEN JOUSTAVAN OPISKELIJALIIKKUVUUDEN SELVITYS

Suomen virtuaaliyliopisto

Joustavan opiskelun ja sitä tukevan sähköisen asioinnin kehittämisen asiantuntijaryhmä
2006

Julkaisija
Suomen virtuaaliyliopiston
palveluyksikkö
PL 1100, 02015 TKK

Taitto Kati Rosenberg

ISBN-13 978-951-22-8448-1 (pdf)
ISBN-10 951-22-8448-0 (pdf)

ISBN-13 978-951-8449-8
ISBN-10 951-22-8449-9

ISSN 1458-316X

Monikko Oy
Lokakuu 2006

SISÄLTÖ

Tiivistelmä	7
1. Taustaa	8
1.1 Valtakunnallisen JOO-sopimuksen solmiminen ja joustavaan opiskeluun liittyvien palveluiden kehittäminen	8
1.2 Asianomistajaryhmien toiminta SVY:n strategian toimeenpanossa	9
2. Selvityksen tulokset	11
2.1 JOO-sopimuksen tulkintaan ja soveltamiseen liittyvät ongelmat ja kehittämissuositukset	11
2.2 Valtakunnallinen JOO-sopimus jatko-opiskelussa	11
2.3 Valtakunnallinen JOO-sopimus kansainvälisessä vaihto-opiskelussa	12
2.4 Valtakunnallinen JOO-sopimus avoimen yliopiston opetuksessa	12
2.5 Yliopistojen muut opiskelijaliikkuvuutta koskevat sopimukset	13
2.6 Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välisen opiskelijaliikkuvuuden kehittäminen	14
2.7 Kansainväliseen opiskelijaliikkuvuuteen liittyvien sähköisten palveluiden kehittäminen	14
2.8 Opintojen ja opiskelijoiden liikkuvuus yliopistojen välisissä verkostoissa	15
2.9 JOO-liikkuvuuden vaatima työmäärä	16
3. Johtopäätöksiä	17
4. Asianomistajaryhmän toimenpide-suositukset joustavan opiskelun ja sitä tukevan sähköisen asioinnin kehittämiseksi Suomen virtuaaliyliopisto -konsortiossa	19
Lähteet	20
Liitteet	20

SUOMEN VIRTUAALIYLIOPISTO -KONSORTIOLLE

Suomen virtuaaliyliopisto (SVY) -konsortion perustamien asianomistajaryhmien tehtäväksi annettiin SVY:n voimassa olevan strategian toimeenpanoon liittyvien yhteisesti toteutettavien hankkeiden valmistelu. Ensimmäiseksi tavoitteeksi SVY:n strategiassa on asetettu joustavan opiskelun ja sitä tukevan sähköisen asioinnin kehittäminen.

Konsortion perustamiin asianomistajaryhmiin kukin yliopisto on nimennyt asiantuntijoita strategisten tavoitteiden mukaiseen toimintaan liittyvistä yliopistojen sidosryhmistä.

Yllä mainittua tavoitetta edistävän asianomistajaryhmän (AOR1) työskentelyyn ovat vuosina 2005–2006 osallistuneet:

Osastopäällikkö *Mikko Markkola*, Tampereen yliopisto, puheenjohtaja
Suunnittelija *Heidi Ojala*, Helsingin kauppakorkeakoulu
Suunnittelija *Maikki Naarala*, Helsingin yliopisto
Opiskelijapalvelujen päällikkö *Erja Widgrén-Sallinen*, Joensuun yliopisto
Koordinaattori *Marika Lindholm*, Jyväskylän yliopisto
Suunnittelija *Hanna Turkki*, Kuopion yliopisto
Suunnittelija *Aija Airaksinen*, Maanpuolustuskorkeakoulu (5.2.2006 saakka myös suunnittelija *Kristiina Tengvall*)
Lehtori *Pentti Nieminen*, Oulun yliopisto
Byråchef *Tove Ahlskog*, Svenska handelshögskolan
Koulutuspoliittinen sihteeri *Anne Mikkola*, Suomen ylioppilaskuntien liitto
Koulutussuunnittelija *Anita Nuutinen*, Taideteollinen korkeakoulu (varalla *Roope Ritvos*)
Sovellussuunnittelija *Jaakko Ruohtula*, Tampereen teknillinen yliopisto (varalla *Kirsi Reiman*)
Järjestelmäsuunnittelija *Päivi Lignell*, Tampereen teknillinen yliopisto (varalla *Kirsi Reiman*)
Projektikoordinaattori *Markus Sipilä*, Teknillinen korkeakoulu
Opintojen suunnittelija *Eija Zitting*, Teknillinen korkeakoulu
Opintoasiain päällikkö *Veronika Ståhlberg*, Turun kauppakorkeakoulu
Tutkija *Lassi Nirhamo*, Turun yliopisto (5.2.2006 saakka)
Opintoasiain päällikkö *Arja Hovila*, Vaasan yliopisto
Kehittämispäällikkö *Julian Lindberg*, Suomen virtuaaliyliopiston palveluyksikkö, sihteeri

Asianomistajaryhmä on tuottanut konsortiolle Suomen virtuaaliyliopiston joustavan opiskelun ja sähköisen asioinnin kehittämisen strategista tavoitealuetta koskevan selvityksen strategian toimeenpanoon liittyvine toimenpide-ehdotuksineen.

Espoossa elokuun 23. päivänä vuonna 2006

Mikko Markkola
puheenjohtaja

Julian Lindberg
sihteeri

TIIVISTELMÄ

Yliopistojen väliseen opiskelijaliikkuvuuteen liittyvien verkkopalveluiden, tietojärjestelmien sekä koulutus- ja tukipalveluiden kehittäminen on Suomen virtuaaliyliopiston (SVY) toiminnassa ollut yksi keskeisimmistä kehittämisalueista.

Tämä tehtäväkenttä on määritelty myös SVY:n strategiassa vuosille 2005–2010 joustavan opiskelun ja sitä tukevan sähköisen asioinnin kehittämisalueeksi. Strategian kullekin kehittämisalueelle konsortio päätti keväällä 2005 perustaa strategiaa toimeenpanevan elimen, yliopistojen nimittämistä asiantuntijoista kootun asianomistajaryhmän.

Joustavan opiskelun ja sitä tukevan sähköisen asioinnin kehittämisen asianomistajaryhmä (AOR1) päätti oman työnsä tueksi keväällä 2006 toteuttaa yliopistojen joustavaa opiskelua kartoittavan selvityksen. Joustavaan opiskeluun liittyvää toimintaa yliopistokentällä tarkasteltiin selvityksessä vuonna 2003 solmitun valtakunnallisen JOO-sopimuksen toteutumisen lisäksi seuraavista näkökulmista:

- ▶ Minkälaista on yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteistyö?
- ▶ Mikä on JOO-sopimuksen suhde avointen yliopistojen opetustarjontaan?
- ▶ Miten JOO-sopimusta käytetään jatko-opiskelussa hyväksi?
- ▶ Miten yliopistot suhtautuvat vaihto-opiskelijoiden JOO-opiskeluun?
- ▶ Minkälaisia yhteisten sähköisten palvelujen tarvetta yliopistoilla olisi kansainväliseen opiskelijaliikkuvuuteen liittyen?
- ▶ Miten opiskelijoiden liikkuvuuden hallinnointi tapahtuu yliopistojen yhteistyöverkostoissa?
- ▶ Mikä on verkostojen suhde valtakunnalliseen JOO-sopimukseen?

Selvityksen tulosten perusteella asianomistajaryhmä esittää SVY-konsortiolle strategian toimeenpanoon liittyviä toimenpiteitä sekä sähköisen asioinnin kehittämishankkeita, jotka strategiakauden aikana edistävät yliopistojen välistä opiskelijaliikkuvuutta. Esitettävät toimenpiteet ja kehittämishankkeet liittyvät voimassa olevan valtakunnallisen joustavan opinto-oikeuden sopimuksen soveltamisohjeistuksen täsmentämiseen, joustavan opiskelun järjestämistä ja seurantaan tukevien sähköisten palveluiden käyttöönottoon yliopistoissa ja yliopistojen välisissä verkostoissa sekä kansainväliseen verkko-opetukseen liittyvien yhteistyöverkostojen tueksi toteutettavien sähköisten palvelujen kehittämiseen.

I. TAUSTAA

I.1 Valtakunnallisen JOO-sopimuksen solmiminen ja joustavaan opiskeluun liittyvien palveluiden kehittäminen

Yliopistojen rehtorit allekirjoittivat valtakunnallisen JOO-sopimuksen kesäkuussa 2003 (liite 3). Sopimus tuli voimaan elokuun alussa vuonna 2004. Sopimusta muokattiin vuonna 2005 yliopistojen siirryttyä uuteen tutkintojärjestelmään. Tuolloin luovuttiin JOO-laskutuksen perusteena käytetystä opintoviikkojärjestelmästä ja otettiin käyttöön opintopisteet. Samalla sovittiin myös kertoimesta, jolla aiemmin opintoviikkoina suoritettut opinnot laskutetaan opintopisteisiin perustuvassa laskutuksessa.

Valtakunnallisen JOO-sopimuksen solmimisen lähtökohtana oli yliopistolain veloitteen mukainen pyrkimys opiskelupaikkojen tehokkaaseen käyttöön ja päällekkäisten tutkinto-oikeuksien karsimiseen sekä yksilöllinen, opiskelijälähtöinen liikkuminen.

Useimmissa yliopistoissa on jo useiden vuosien ajalta kokemuksia alueellisista tai yliopistojen välisistä JOO-sopimuksista, joten valtakunnallisen sopimuksen solmiminen ei edellyttänyt yliopistoilta täysin uudenlaisen toiminnan sisäänajoa. Valtakunnallisen sopimuksen myötä yhtenäistettiin joustavaan opintoihteeseen liittyvää päätöksentekoa, hakumenettelyjä sekä sovittiin opintojen hinnoittelusta. Uutena asiana otettiin käyttöön myönnettyihin uusiin opintoihteisiin liittyvä korvaus (20 euroa / opintoihteus) hallinto- ja ohjauskuluista.

Kokemuksia valtakunnallisen JOO-sopimuksen toimivuudesta ei ole ehtinyt toistaiseksi kertyä kovinkaan paljon. Lisäksi samanaikaisesti sopimuksen solmimisen kanssa poistunut opetusministeriön nk. korvamerkitty sivuaineraha vaikutti joissakin yliopistoissa siten, että sivuaineopiskeluun toisissa yliopistoissa ei ole ollut valtakunnallisen sopimuksen aikana käytettävissä resursseja samassa määrin kuin ennen. Lauri Luodon (2005, 3–4) välittömästi valtakunnallisen JOO-sopimuksen käyttöönoton jälkeen tekemän selvityksen mukaan yliopistot olivat nimittäin ratkaisseet toiminnan rahoituksen korvamerkityn rahoituksen loputtua eri tavoin. Kymmenen yliopistoa oli osoittanut tuolloin budjetistaan erillishoitoa vastaavan määrärahan tähän toimintaan. Neljässä yliopistossa vastuu kustannuksista oli siirretty tiedekunnille. Yhdessä yliopistossa tähän tarkoitukseen ei ollut osoitettu määrärahoja eikä myöskään tiedekuntien kanssa oltu sovittu siitä, että toiminta olisi jatkossa niiden vastuulla. Kolmessa yliopistossa kustannukset oli tarkoitus kattaa kokonaan muilta yliopistoilta saatavilla JOO-maksuilla, jolloin tähän tarkoitukseen ei ollut osoitettu määrärahaa (Luoto 2005, 4).

Yliopistojen väliseen opiskelijaliikkuvuuteen liittyvien palveluiden ja tukiratkaisujen kehittäminen on koko SVY:n toiminnan ajan ollut yksi keskeisimmistä tehtävistä. Tämä tehtäväkenttä on määritelty SVY:n strategiassa vuosille 2005–2010 joustavan opiskelun ja sitä tukevan sähköisen asioinnin kehittämisalueeksi.

Strategiaa on käytännössä toteutettu siten, että samanaikaisesti valtakunnallisen JOO-sopimuksen valmistelun kanssa on toteutettu yliopistojen välisen opiskelun ja opetuksen liikkuvuuden tukemiseen liittyvä joustavan opiskelun palvelusivusto SVY:n portaaliin (www.joopas.fi). Lisäksi on tuotettu opintojen hakuun ja suoritustiedon siirtoon sähköinen tietojärjestelmä (nk. LiTu-hanke). Tämän sähköisen JOO-liikkuvuuteen liittyvän tietojärjestelmän kehittämistä useimmat yliopistot pitivät välttämättömänä helpottamaan raskaaksi koettujen hallinto- ja laskutuskäytäntöjen hoitamista.

I.2 Asianomistajaryhmien toiminta SVY:n strategian toimeenpanossa

Ajatus Suomen virtuaaliyliopiston (SVY) strategian toimeenpanoon liittyvien asianomistajaryhmien perustamisesta nousi keskusteluun syksyllä 2004 strategiatyön viimeistelyvaiheessa ja asianomistajaryhmien perustaminen sisällytettiin keväällä 2005 konsortiokokouksessa vahvistettuun strategiaan.

Vuoden 2005 syksyllä käynnistyi kaikkiaan viiden asianomistajaryhmän ensimmäinen toimikausi, joka päättyi kevään 2006 konsortiokokoukseen. Asianomistajaryhmien toinen toimikausi alkoi tuosta konsortiokokouksesta ja päättyy vuoden 2006 lopussa. Asianomistajaryhmät ovat yliopistojen henkilöstöstä koottuja strategiaa toimeenpanevia ryhmiä, jotka tuottavat toimenpidesuunnitelmia ja hankealoitteita omalta strategiselta painopistealueeltaan.

Joustavan liikkuvuuden ja sitä tukevan sähköisen asioinnin kehittämisen asianomistajaryhmän (AOR 1) linjaamana SVY:n joustavaan opiskeluun liittyvä kehittämistyö keskittyy sellaisiin toiminnan muotoihin, jotka ovat tunnistettavissa ja joihin näin ollen on mahdollista lähitulevaisuudessa kehittää yliopistojen opintohallintoa tukevia sähköisen asioinnin palveluita. Kehitettävien toimintojen jatkosuunnittelun lähtökohdista ovat sellaiset hankkeet, jotka ovat käynnistyneet tai vireillä ja joilla on liittymäpinta parhaillaan meneillään olevaan kehittämistyöhön (esim. LiTu-pilottihanke).

Joustavaan opiskeluun liittyvää toimintaa yliopistokentällä päätettiin tarkastella vuonna 2003 solmitun valtakunnallisen JOO-sopimuksen toteutumisen lisäksi seuraavista näkökulmista:

- ▶ Minkälaista on yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteistyö?
- ▶ Mikä on JOO-sopimuksen suhde avointen yliopistojen opetustarjontaan?
- ▶ Miten JOO-sopimusta käytetään jatko-opiskelussa hyväksi?
- ▶ Miten yliopistot suhtautuvat vaihto-opiskelijoiden JOO-opiskeluun?
- ▶ Miten opiskelijoiden liikkuvuuden hallinnointi tapahtuu opetusverkostoissa?

Asianomistajaryhmä totesi, että yllä luetelluista joustavan liikkuvuuden muodoista ei ole olemassa valtakunnallisesti kattavaa kokonaiskuvausta. Toisin sanoen ei ole riittävästi tietoa siitä, kuinka paljon liikkuvuutta eri muodoissaan on, eikä tunneta riittävän hyvin niitä toimintatapoja, joita yliopistot soveltavat eri muodoissa tapahtuvaan liikkuvuuteen. Näin ollen asianomistajaryhmä päätyi ehdottamaan selvityksen tekemistä tästä aihealueesta.

Todettiin, että selvityksen avulla on mahdollista saada korkeakoulujen välisestä liikkuvuudesta sellaista tietoa, joka auttaa asianomistajaryhmää löytämään ne joustavan liikkuvuuden ja siihen liittyvien sähköisten palvelujen kehittämistehtävät, joihin SVY:n palveluyksikön on mahdollista vastata. Samalla asianomistajaryhmä voi myös esittää tähän strategiseen tavoitealueeseen liittyviä SVY:n toimintaa koskevia painotuksia, joihin sen mielestä tulisi lähivuosina keskittää voimavaroja ja suunnitella kehittämishankkeita. Tärkeänä pidettiin sitä, että yliopistojen näkemyksiä kartoittamalla ja yliopistojen ja niiden verkostojen toimintamallien kuvauksia tarkastelemalla on mahdollista lähteä suunnittelemaan sellaisia sähköisiä palveluita, jotka vastaavat yliopistoista nouseviin tarpeisiin.

Asianomistajaryhmän näkemys oli, että selvitystyö tuli käynnistää mahdollisimman nopeasti, mielellään jo vuoden 2006 keväällä ja selvitystehtävä tulisi sisällyttää SVY:n palveluyksikön vuoden 2006 toimintasuunnitelmaan. SVY:n johtoryhmä hyväksyi tammikuussa 2006 selvitystehtävän osaksi SVY:n palveluyksikön toimintasuunnitelmaa ja selvitystyö käynnistyi välittömästi. Asianomistajaryhmän kokouksessa 17.1.2006 käsiteltiin yliopistoihin lähetettävän kyselyn sisältöä ja päätettiin yksityiskohdat kyselyn toteuttamisesta. Kysely (liite 1) lähetettiin yliopistoihin helmikuussa 2006 ja vastauksia pyydettiin maaliskuun alkuun mennessä.

Kyselyyn tuli yliopistoista ja verkostoista yhteensä 28 erillistä vastausta (liite 2). Vastauksensa antoi 14 SVY:n jäsenyliopistoa. Yliopistojen vastauksista pääosa on yliopistojen opintohallinnon sektorilta, osa suoraan tiedekunnista (6). Muutama yliopistojen vastaus on yhteenveto eri vastaajien tuotoksista, jolloin vastaajat ovat olleet yliopistojen tiedekunnista (esim. HY) tai eri osastoilta tai vastaus sisältää myös yliopiston kansainvälisen osaston vastaukset (esim. KY). Lisäksi kahdesta yliopistosta tuli erilliset vastaukset myös yliopiston kansainvälisestä yksiköstä (TaY, OY). Verkostojen vastauksia kyselyyn tuli 8 verkostolta. Lapin yliopiston vastaus sisälsi myös SosNet-verkoston vastaukset.

2. SELVITYKSEN TULOKSET

2.1 JOO-sopimuksen tulkintaan ja soveltamiseen liittyvät ongelmat ja kehittämisehdotukset

Valtakunnallisen JOO-sopimuksen hyvänä puolena pidetään sitä, että sopimus monipuolistaa ja yksilöllistää tutkintoja lisäämällä opiskelijan vaihtoehtoja laajentamalla kotiyliopiston opetustarjontaa. Sopimuksen mukaan toteutuva opiskelijoiden liikkuvuus on myös koordinoitua, mikä mahdollistaa liikkuvuuden seurannan ja suunnitelmallisuuden.

Sopimuksen avulla on luotu yliopistojen välisen yhteistyön pelisäännöt tai ainakin sopimuksen solmiminen on luonut ”yritystä yhteisiin pelisääntöihin”. Toisin sanoen sopimus on siinä määrin puitesopimuksen luonteinen ja yleinen, että sen puitteissa on mahdollista tehdä erilaisia tulkintoja. Esimerkkeinä erilaisista soveltamistavoista pidetään sovituista hakuajoista poikkeamista tai opiskelijoiden ohjaamista hakemaan opinto-oikeuksia opiskelijalle maksullisina erillisopintoina. Yksimielisyys vallitsee siitä, että sopimuksen avulla on tehty uudenlaista yhteistyötä ja luotu käytäntöjä yhteistoiminnalle. Tämän yhteistyön jatkosta kannetaan huolta ja pelätään, että sopimukseen sitoutumiseen liittyvät ongelmat voivat aiheuttaa säröjä yliopistojen väliseen hyvään yhteistyöhön.

Koulutusjärjestelmän näkökulmasta tärkeänä hyötynä ja jopa joustavan opiskelijaliikkuvuuden sopimusten synnyn tausta-ajatuksena korostetaan, että sopimus vähentää tarvetta hankkia useita opiskelupaikkoja.

Sopimuksen käytännön toteutumisen esteinä nähdään opiskelijaliikkuvuuden resursointiin ja resurssien vähentymiseen liittyvät hankaluudet. Resurssiongelmat liitetään mm. erillisrahoituksen loppumiseen, joka on lopettanut liikkuvuuden joissakin yliopistoissa vastaajien mukaan lähes täysin. Lisäksi viitataan oman yliopiston tai tiedekunnan käytettävissä olevien resurssien yleiseen vähyyteen, minkä pelätään ja ennakoidaan vähentävän tai ehkäisevän liikkuvuutta jatkossakin.

Sovittua opintopisteen hintaa ei pidetty yleisesti ottaen kalliina, mutta omaan yliopistoon opiskelemaan tulevien ja muualle lähtevien määrien epätasapainon nähdään aiheuttavan nihkeyttä puoltaa opiskelijoiden liikkuvuushakemuksia. Yliopistoilla ei ole varaa toimia ainoastaan opiskelijoita muualle lähettävänä osapuolena.

Varsin voimakkaasti sopimuksen huonona puolena esitetään siihen liittyvää hallinnollista raskautta. Viitataan mm. sopimukseen perustuvan laskutuksen työläyteen, liikkuvuuden ja käytettävissä olevan rahoituksen seurannan ongelmiin tai tiedonkulun ongelmiin yliopistojen välillä. Kaiken kaikkiaan sopimuksen soveltamismallia pidetään liian raskaana suhteessa sen vähäiseen merkitykseen opintohallinnon toimintakentässä.

Yliopiston etäinen sijainti nähdään myös esteenä JOO-sopimuksen toteutumiselle. Hyvin usein opiskelijoiden liikkuvuus näyttäytyykin yliopistoille fyysisenä liikkuvuutena, jossa opiskelija siirtyy kohdeyliopistopaikkakunnalle opiskelemaan. Toisaalta tätä tietyllä tavalla rajoittunutta näkemystä opiskelijaliikkuvuudesta selittää se, että verkko-opiskelumahdollisuuksia ei näytä olevan sanottavammin tarjolla JOO-sopimuksen mukaisesti opiskelusta kiinnostuneille (Lähde: SVY:n portaalissa oleva opetustarjonta). Nimenomaan tämä ”virtuaalisen” opetustarjonnan puute nähdäänkin yhtenä JOO-sopimuksen toteutumisen esteenä.

2.2 Valtakunnallinen JOO-sopimus jatko-opiskelussa

Koska valtakunnallinen JOO-sopimus kattaa kaiken tutkinto-opiskelun haluttiin kyselyn avulla kerätä myös tietoa siitä, miten eri yliopistoissa käytännössä markkinoidaan joustavaa opinto-oikeutta jatko-opiskelijoille. Lisäksi haluttiin kartoittaa yliopistojen näkemyksiä JOO-sopimuksen toimivuudesta nimenomaan jatko-opintojen kohdalla.

Suurin osa yliopistoista toteaa JOO-opiskeluun kohdentuvan markkinoinnin olevan samanlaista jatko-opiskelijoille ja perustutkinto-opiskelijoille, mutta tähän myös itsekriittisesti lisätään, että tämä nk. normaali markkinointi ei kyllä tavoita välttämättä hyvin ainakaan jatko-opiskelijoita, jotka eivät käy niin säännöllisesti yliopiston tiloissa kuin perusopintoja suorittavat opiskelijat. Joissakin yliopistoissa todetaan tosin käytettävien markkinoinnin keinojen olevan huonoja myös perusopiskelijoiden kohdalla.

Jatko-opiskelijoiden asema JOO-sopimuksessa saatetaan nähdä myös ongelmalliseksi, ja katsotaan, että heidät voisi jättää kokonaan sopimuksen ulkopuolelle. Tätä esitetään siitä syystä, että jatko-opintoja koskeva yhteistyöstä yliopistojen välillä sovitaan muulla tavoin kuin käyttäen JOO-sopimusta (esim. tutkijakoulut). Tälle näkemykselle vastakkainen on näkemys siitä, että JOO-opiskelu sopii erityisen hyvin jatko-opiskelijoille, koska nämä saattavat olla jo valmiiksi eri paikkakunnalla kuin kotiyliopistonsa.

Käytännössä JOO-sopimuksen mukaiseen opiskeluun jatko-opinnoissa liittyy ajoituksellisia ja hallinnollisia haasteita tai synkronointiongelmia, joita aiheuttavat jatkotutkintosuunnitelman hyväksymisaikataulut sekä toisinaan pitkälle venyvät (hakuajoista johtuvat) päätökset muualla mahdollisesti suoritettavista JOO-sopimuksen mukaisista opinnoista.

Tutkijakoulujen nähdään siis ”hoitavan” pääsääntöisesti jatko-opiskelijoiden mahdolliset tarpeet suorittaa opintoja muualla kuin kotiyliopistossa, varsinkin kun JOO-sopimuksen katsotaan edellyttävän rahaliikennettä yliopistojen välillä, ja tätä rahaliikennettä ei haluta ottaa käyttöön joissakin jatko-opiskelijoita koskevissa liikkuvuustarpeissa. Tässä yhteydessä mainittakoon, että hyvin usein myös verkostojen esittämä kritiikki JOO-sopimuksen suhteen liittyy tähän rahaliikenteen pakollisuuteen.

2.3 Valtakunnallinen JOO-sopimus kansainvälisessä vaihto-opiskelussa

Valtakunnallinen JOO-sopimuksen kohderyhmänä ovat suomalaisten yliopistojen tutkinto-opiskelijat, joten sopimus ei koske yliopistoihin tulevia kansainvälisiä vaihto-opiskelijoita. Kuitenkin joissakin tapauksissa yliopistoissa on hyödynnetty JOO-sopimusta myös laajentamaan kansainvälisten vaihto-opiskelijoiden käytettävissä olevaa opetustarjontaa. Tästä syystä selvityksessä haluttiin tarkemmin tietää yliopistojen näkemyksistä tästä aihepiiristä.

Selvityksen perusteella todentuikin ennakkokäsitys siitä, että pääsääntöisesti vaihto-opiskelijat eivät voi yliopistoissa hakeutua JOO-opintoihin koska eivät suorita tutkintoa vierailuyliopistossaan. Toisaalta kuitenkin on yliopistoja, joissa JOO-tyyppinen vaihto esimerkiksi paikallisten tai alueellisten, usein kahdenvälisten, JOO-sopimusta täydentävien sopimusten puitteissa on mahdollista. Monesti näissä tapauksissa oli nimenomaan kysymys sellaisten opiskelumahdollisuuksien tarjoamisesta, esimerkiksi kieliopinnoista, jotka ovat vaihto-opiskelijoille tärkeitä mutta joita ei ollut vierailuyliopistossa tarjolla. Osa yliopistoista suhtautuu myönteisesti siihen, että JOO-opiskelu on myös kansainvälisten vaihto-opiskelijoiden ulottuvilla, mutta pitää tätä vaihto-ohjelmien aikataulujen takia käytännössä mahdottomana toteuttaa. Toisaalta todettakoon myös se, että kansainvälisten opiskelijoiden mahdollisten JOO-opintojen rahoittamista ei ole otettu huomioon vaihto-ohjelmien rahoitusta suunniteltaessa.

2.4 Valtakunnallinen JOO-sopimus avoimen yliopiston opetuksessa

Yliopistoissa on toimittu valtakunnallisen JOO-sopimuksen voimassaolon ajan eri tavoin sen suhteen onko yliopistojen JOO-opintotarjonnassa mukana myös yliopiston avoimen yliopiston tuottamia opintoja vai ei. Lisäksi yliopistoissa suhtaudutaan eri tavoin opintojen puoltoihin tapauksissa, joissa opiskelija hakee opintoihin, joiden järjestämisestä vastaa kohdeyliopiston avoin yliopisto. Näin ollen yhtenä osana selvitystä haluttiin luoda kokonaiskuva siitä, miten laajasti avoimen yliopiston opetustarjontaa on sisällytetty yliopistojen JOO-opintojen tarjontaan. Lisäksi haluttiin tietää kuinka eri yliopistoissa suhtaudutaan avoimen yliopiston opetustarjontaan siinä tapauksessa, että puoltokäsittelyn yhteydessä tiedetään, että opinnot käytännössä järjestää kohdeyliopiston avoin yliopisto.

Pääsääntö näyttää olevan, ettei avoimen yliopiston opintoja tarjota JOO-opintoina. Avoimen yliopiston opetuksen osalta pidettiin ongelmallisena sitä, että avoimen yliopiston maksut suoritetaan ennen opintojen alkamista ja JOO-opinnoissa jälkikäteen. Sivuaeineopiskelun tukeminen korvaamalla avoimen kurssimaksuja on järjestetty esimerkiksi niin, että opiskelija maksaa avoimen kurssimaksut ensin itse ja saa kotiyliopistolta niistä korvauksen sen jälkeen kuin opinnot on suoritettu ja hyväksytty sisällytettäväksi tutkintoon etukäteen sovitun HOPSin perusteella.

Avoimen yliopiston kurssitarjonta sisältää samoja kursseja kuin perusopetuksessa, joten niiden hyväksymisessä tutkintoon ei ole ongelmaa. Joissakin yliopistoissa on tietyissä oppiaineissa tarjolla ainoastaan avoimen yliopiston kursseja tai avoimen ja perusopetuksen kurssit järjestetään yhteisenä, jolloin ne voivat olla haettavana myös JOO-opintoina. Avoimen yliopiston opetustarjonnassa on myös enemmän verkko-kursseja, jotka tarjoavat mahdollisuuksia joustavaan opiskeluun myös tutkinto-opiskelijoille.

Niissä yliopistoissa, joissa avoimen yliopiston opetusta on tarjottu JOO-opinnoiksi, on opintojen rahoitus, resursointi tai opintomaksut hoidettu vaihtelevin tavoin. Yhdessä yliopistossa talouden hoito on täysin avoimen yliopiston yksikön vastuulla. Parissa muussa se hoidetaan koordinoitusti yliopiston opinto- tai opiskelijapalveluissa siten, että opintoasioiden osasto tilittää vuosittain avoimeen yliopistoon JOO-opintojen mukaisen summan JOO-laskutuksen periaatteella. Hallintomaksu jää kuitenkin opintoasioiden osastolle.

2.5 Yliopistojen muut opiskelijaliikkuvuutta koskevat sopimukset

Valtakunnallisen JOO-sopimuksen pohjalta on pyritty kehittämään opiskelijaliikkuvuuden hallinnointia yhtenäisemmäksi, niin että se kattaisi laajasti muunkin kuin JOO-opiskelijaliikkuvuuden tarpeet. Arveltiin myös, että JOO-opiskelun käytäntöjä ja tukea kehittämällä erillissopimusten tarve ja erilliset opiskelijatietojen ja opinto-suoritusten käsittelytavat vähenisivät. Kyselyn avulla haluttiin selvittää, minkälaisiin tarpeisiin erillisiä sopimuksia ja käytäntöjä on tarvittu. Opetusverkostojen tai tieteenalaverkostojen välisistä sopimuksista ja menettelyistä tiedusteltiin erikseen myös verkostoilta. Näitä verkostojen antamia vastauksia käsitellään luvussa 2.8.

Opiskelijaliikkuvuutta sisältäviä sopimuksia on solmittu osastojen, tiedekuntien, oppiainelaitosten tai oppiaineiden välillä. Lisäksi tuotiin esiin tutkijakoulujen väliset sopimukset. Yliopistojen välisiä sopimuksia ei kovin paljon näyttäisi olevan.

Lähes poikkeuksetta erillisiä sopimuksia on tarvittu siksi, ettei rahaa liikuteta sopimuskumppanien välillä. Rahojen laskuttamista pidetään hankalana, rahaliikenteen seurantaa pidetään vaikeana ja määrärahojen tuloutusta sekavana.

Lisäksi erillissopimuksien tarvetta perustellaan kahden yliopiston yhteisesti suunnitteleminen opintojen toteutukseen tai tasapuolisen (yhtä paljon lähteviä ja tulevia opiskelijoita sopimuskumppaneiden välillä) vaihdon tilanteisiin.

Verkostojen erilaiset opintohallinnon menettelyt ovat joskus hankaloittaneet opiskelijaliikkuvuutta. Esimerkiksi opiskelijaksi rekisteröinnit saattavat myöhästyä tai niitä ei hoideta lainkaan. Opiskelijat eivät aina saa (ajoissa) tietoa siitä, miten opintohallinnollisesti asioita hoidetaan kohdeyliopistossa. Joissakin tapauksissa opiskelijat eivät myöskään saa tietoa omista oikeuksistaan kohdeyliopistossa. Tämän vuoksi JOO-opiskelua varten kehitettyjen menettelyjen ja sääntöjen soveltamista on suositeltu myös verkostojen liikkuvuuteen.

2.6 Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välisen opiskelijaliikkuvuuden kehittäminen

Suomen virtuaaliyliopiston strategiassa on hahmoteltu yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen väliseen opiskelijaliikkuvuuteen liittyvien sähköisten palvelujen kehittämistä yhdeksi mahdolliseksi strategiakauden avaukseksi, joten selvitykseen sisällytettiin myös kysymyksiä, joissa kartoitettiin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välisen liikkuvuuden sopimuksia sekä käytäntöjä.

Selvitys osoitti, että suurella osalla yliopistoja on yhteistyösopimuksia ammattikorkeakoulujen kanssa. Opetusministeriö on myös rahoittanut joitakin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välisiä yhteistyön tiivistämishankkeita. Tällaisista esimerkkeinä mainitaan Savonia ammattikorkeakoulun ja Kuopion yliopiston välinen yhteistyö, nk. SITR-hanke Tampereella sekä Oulun seudulla tehtävä yhteistyö. Lisäksi yliopistot kertoivat ESR-rahoitteisista yhteistyöhankkeista, teknisten alojen yhteistyösopimuksesta, suomalaisesta musiikkikampuksesta Jyväskylässä ja tekeillä olevista selvityksistä, joissa yhteistyömahdollisuuksia selvitetään parhaillaan.

Liikkuvuuden kehittämiseen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välillä suhtauduttiin vastauksissa hyvin kaksijakoisesti. Toisaalta oltiin sitä mieltä, että liikkuvuutta ei tulisi kehittää mitenkään, toisaalta esitettiin opintopolkuajattelun tai väyläajattelun kehittämistä sopivien alojen kesken, jolloin opintopolku tai väylä ammattikorkeakoulusta yliopistotutkintoon olisi selkeämpi. Eräiden vastausten näkemys oli, että ensin olisi selvitettävä tarve tällaiseen liikkuvuuteen ja jotkut pitivät tällaisen liikkuvuuden kehittymistä tosiasiana, joka on jo toteutunut.

Sopimuksellisesti yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen liikkuvuus nähtiin paikalliseksi asiaksi. Tosin sopimusmahdollisuuksien kirjoa pidettiin myös jossakin vastauksessa laajana ja esitettiin esimerkiksi yhteisistä opinnoista sopimista.

2.7 Kansainväliseen opiskelijaliikkuvuuteen liittyvien sähköisten palveluiden kehittäminen

Suomen virtuaaliyliopiston strategian yksi painopistealue on virtuaaliyliopistotoiminnan integrointi eurooppalaiseen korkeakoulutusalueeseen ja muuhun kansainväliseen yhteistyöhön. Kansainvälisen opiskelijaliikkuvuuden osalta em. strateginen painopistealue leikkaa joustavan opiskelun ja sitä tukevan sähköisen asioinnin kehittämiseen liittyvää strategista painopistealuetta, joten tämä teema nostettiin yhdeksi selvitettäväksi aihealueeksi kyselyyn. Kyselyssä tiedusteltiin sitä, minkälaisia sähköisiä palveluita SVY:n tulisi vastaajien mielestä tuottaa tukemaan kansainvälistä opintojen ja opiskelijoiden liikkuvuutta.

Toiveita sähköisten palveluiden kehittämiseksi esitettiinkin runsaasti. Esitettiin, että SVY tuottaisi englanninkielisiä verkkosivuja, jotka sisältäisivät englanninkielisiä lomakkeita ohjeineen. Lisäksi toivottiin yleisinformaatiota suomalaisesta koulutusjärjestelmästä, ennako-orientointiin soveltuva verkkomateriaalia tuleville tutkinto- ja vaihto-opiskelijoille, virtuaalisesti järjestettäviä kielten (esim. suomi, ruotsi) peruskursseja Suomeen tuleville opiskelijoille, kansainvälistä opiskelijahallintoa palveluportaaliin sekä hakutyökaluja siitä, miten kansainväliset opiskelijat voivat löytää opintoihinsa liittyviä palveluita erilaisista suomalaisista verkkopalveluista.

Toisaalta on muistettava, että sähköistä asiointia kehitetään parhaillaan eri tahoilla, joten yhteistyön tiivistämistä eri tahojen (mm. CIMO) kanssa pidetään tärkeänä.

¹ http://www.virtuaaliyliopisto.fi/?node=vy_tietoa_svy_toimijat_hank_fin

2.8 Opintojen ja opiskelijoiden liikkuvuus yliopistojen välisissä verkostoissa

Suomen virtuaaliyliopiston toiminta on määritelmänsä mukaan yliopistorajat ylittävää opiskelun, opetuksen ja opetuksen tuen kehittämistä, yhteisten sähköisten palvelujen tuottamista ja verkostoituneen työn tukemista. Tästä syystä selvitykseen sisällytettiin kysymyksiä opintojen ja opiskelijoiden liikkuvuudesta yliopistojen verkostoissa, verkostojen opintohallinnon menettelytavoista sekä verkostojen näkemyksistä liittyen valtakunnallisen JOO-sopimuksen merkitykseen ko. verkoston toiminnassa.

Verkostotoiminnan kattavuudesta yliopistoissa ei tämän kyselyn perusteella voi muodostaa kokonaiskuvaa, mutta sellaisen johtopäätöksen voi tehdä, että kaikki yliopistot ovat mukana monissa ja hyvin monenmuotoisissa verkostoissa, joissa toteutetaan joko opetuksen tai opiskelijoiden liikkuvuutta.

Näyttäisi kuitenkin siltä, että tämä kysely ei tavoittanut kovin hyvin sellaisia vastaajia, jotka olisivat kyenneet antamaan yliopistokohtaisesti kaikkea verkostotoimintaa kattavasti kuvaavia vastauksia. Yliopistot mainitsevat vastauksissaan yleensä koordinoimansa verkostot, mutta muuten annettujen vastausten perusteella ei ole mahdollista tuottaa kuvausta siitä, missä kaikissa kansallisissa verkostoissa vastanneet yliopistot toimivat.

Kysely lähetettiin myös suoraan sellaisille verkostoille, jotka ovat saaneet opetusministeriöltä virtuaaliyliopistotoiminnan kehittämiseen liittyvää hankerahoitusta. Kysely toimitettiin verkostoille käyttäen svy-hankeyhdyshenkilöt@vy.fi-jakelulistaa. Verkostoja pyydettiin vastaamaan erityisesti niille osoitettuihin kysymyksiin (liite 1, kohta 5). Opetuksen tai opiskelijoiden vaihtoon suuntautuneita verkostoja SVY:n toiminnan piirissä on kaikkiaan 28, joista kyselyyn vastasi ainoastaan 9. Tästä johtuen kyselyn verkostosuutta on täydennetty mm. SVY:n portaalissa olevien verkostojen omilla www-sivuilla olevien tietojen avulla¹ sekä pyytämällä lisätietoja sellaisilta verkostoilta, joiden verkkosivuilta vastauksia opintohallinnon menettelytavoista ei löydetty. Lisäksi neljän yliopiston koostevastauksissa oli mukana myös muutaman verkoston kuvaukset omasta opintohallinnostaan.

Sen perusteella kuinka avointa verkostojen järjestämä opetus on yliopistojen opiskelijoille, voidaan verkostojen toiminta jakaa kahteen ryhmään:

- ▶ Verkoston järjestämät opinnot ovat avoimia, joten opinnot ovat esimerkiksi yliopiston JOO-tarjonnassa (esim. Co-op Studies, Geoinformatiikka, AsiaNet, Terveystieto ja Kuntoutus²), joissakin tapauksissa verkosto varaa ensisijaisesti opiskelupaikat verkoston jäsenoppiaineiden tai jäsenyliopistojen opiskelijoille (esim. Orgaanisen kemian opetusverkosto)
- ▶ Verkoston järjestämät opinnot eivät ole avoimia kaikille opiskelijoille, eikä niitä näin ollen ole yliopiston JOO-tarjonnassa. Opinnot on tarkoitettu ainoastaan verkoston jäsenoppiaineiden opiskelijoille (esim. Historian valtakunnallinen verkko-opetushanke, Iuristin, Kirjallisuustieteen virtuaaliyliopistohanke, KTY) tai joissakin tapauksissa myös verkoston jäsenyliopistojen muille opiskelijoille (esim. KasVi, Torus-verkosto)

Valtakunnallisen JOO-sopimuksen näkökulmasta yliopistojen opetusta tarjoavat verkostot näyttävät pääsääntöisesti järjestävän opetusta, jota ei tarjota tai jota ei ole näkyvissä yliopistojen JOO-tarjonnassa. Joissakin tapauksissa verkosto näyttää päätyneen tähän ratkaisuun siitä syystä, että JOO-sopimuksen mukaisesti hoidettava opintohallinto näyttää verkostoista työläältä ja monimutkaiselta. Verkostot eivät selvityksen perusteella myöskään näytä kovin hyvin tuntevan valtakunnallista JOO-sopimusta ja siihen perustuvia opintohallinnon toimintamalleja, jolloin ratkaisuja opiskelijoiden rekrytoimiseksi on toteutettu muita kanavia käyttäen. Joissakin verkostoissa on esimerkiksi päädytty tarjoamaan opinnot avoimen yliopiston kautta.

² joissa toteutus avoimen yliopiston kautta

Verkostot ilmoittavat myös JOO-sopimuksen sisältämän velvoitteen opintojen maksullisuudesta olevan esteenä (tätä maksullisuusteemaa käsiteltiin myös luvussa 2.2) sille, ettei opintoja tarjota JOO-opiskelijoille. Opinnot halutaan säilyttää maksuttomina ja tähän onkin monilla verkostoilla ollut mahdollisuus virtuaaliyliopiston hankerahoituskautena. Hankerahoituksen päättyminen merkinnee verkostoille uusien toimintamallien etsimistä, jolloin esimerkiksi osittainen rahoitus toimintaan tulisi JOO-opintojen kautta. Pelkoa verkostojen piirissä on myös hankerahoituksella kehitetyn toiminnan loppumisesta.

Joustavan opiskelijaliikkuvuuden ja siihen liittyvien sähköisen asioinnin palvelujen ja järjestelmien kehittämisen näkökulmasta on mielenkiintosta, että verkostojen toimintamallit ovat erilaisia mm. sen suhteen liikkuko opiskelijaa tai hänen suorittamia opintoja koskevaa tietoa yliopistoista toiseen. Tässäkin suhteessa verkostojen toimintamalleissa on eroja. Selvityksen perusteella voitiin löytää seuraavat opiskelijoiden virtuaalisen liikkuvuuden toimintamallit:

1. **Opiskelijat liikkuvat virtuaalisesti** eli suorittavat sellaisia opintoja, jotka järjestää joku muu oppiaine, laitos tai yliopisto kuin se, missä heillä on tutkinnon suorittamisoikeus. Tällöin opiskelijaa koskeva henkilötieto ja suoritustieto liikkuu yliopistorajojen ylitse vastaavasti kuin valtakunnallisen JOO-sopimuksen mukaisessa järjestelmässä. Esimerkkejä tällaisista verkostoista ovat AasiaNet ja Psykonetin erikoispsykologien koulutus sekä kielikeskusten verkoston harvinaisten kielten koulutus.
2. **Opiskelijat eivät liiku (edes virtuaalisesti), opetus liikkuu** eli esimerkiksi opettajat tai oppimateriaali tai molemmat liikkuvat. Opinnot, joita opiskelijat suorittavat järjestetään opiskelijan kotiyliopistossa eli yliopistossa, jossa hänellä on tutkinnon suorittamisoikeus. Näissä tilanteissa opiskelijaa ei tarvitse tunnistaa opiskelijaksi nk. kohdeyliopistossa eikä hänen opintosuorituksiaan tarvitse siirtää yliopistorajojen ylitse eli palauttaa kotiyliopistoon. Näissä tapauksissa opettajat voivat olla nk. vierailijoitakin tai kurssi voi olla jonkun verkoston jäsenyliopiston tarjontaa, joka järjestetään esim. vastavuoroisuusperiaatteella opiskelijoille kotiyliopistossa. Tämä toimintamalli voi olla myös sellainen, että samoja opintoja suorittamassa on opiskelijoita eri yliopistoista samanaikaisesti, mutta opinnot ovat sillä tavoin yhteistoiminnallisesti tuotettu, että kukin osallistuva yliopisto hoitaa siinä oman opiskelijahallintonsa.
3. **Opiskelijat suorittavat opinnot kotiyliopistossaan** eli yliopistossa, jossa heillä on tutkinto-oikeus, **opettaja opettaa yhteistyöverkoston tuottaman oppimateriaalin ja verkkokurssin omille opiskelijoilleen** omassa yliopistossaan ainoastaan oman yliopiston opiskelijoille.

Koska ensimmäinen esitellyistä toimintamalleista on perustoimintamalleiltaan samanlainen kuin valtakunnallisen JOO-sopimuksen mukainen opiskelijaliikkuvuus, on tämän toimintamallin mukaiseen verkostojen väliseen opiskelijaliikkuvuuteen mahdollista rätätälöiden hyödyntää Suomen virtuaaliyliopiston kehiteillä olevan opiskelijaliikkuvuuden hallinnan tukemiseen tarkoitettua sähköistä tietojärjestelmää.

2.9 JOO-liikkuvuuden vaatima työmäärä

Tässä selvityksessä ei pyritty kattavaan lukumääräiseen liikkuvuuden kuvaukseen. Yliopistoja pyydettiin selvityksessä kuvaamaan JOO-sopimuksen mukaisen opiskelun työllistävyyttä opintohallinnon kannalta.

Valtakunnallisen JOO-sopimuksen mukainen opiskelu näyttäisi työllistävän ainakin osaa yliopistoista hallinnollisesti melko paljon suhteessa liikkuvuuden volyymeihin. Tämä työllistävyyden kokemus liittyy siihen, että liikkuvuus valtakunnallisen JOO-sopimuksen mukaisesti koetaan byrokraattisena (asiaa on käsitelty tässä selvityksessä erikseen luvussa 2.1).

Sopimuksen mukainen opiskelu työllistää kausittain niitä, joilla on kaksi hakua opiskeluvuoden aikana.

Opiskelijoiden liikkuvuus on jonkin verran vähentynyt yliopistoissa, joissa resursointia ei ole järjestetty, mutta muissa yliopistoissa ei ole sanottavampaa laskua.

3. JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

Valtakunnallisen JOO-sopimuksen keskeisimpänä tavoitteena on antaa yksittäiselle opiskelijalle mahdollisuus monipuoliseen ja yksilölliseen koulutusuran suunnitteluun ja toteuttamiseen. Sopimus lisää opiskelijan vaihtoehtoja siten, että hän voi täydentää kotiyliopiston opetustarjontaa muiden yliopistojen tarjoamalla opinnoilla. Sopimusta ei siis ole tarkoitettu rajoittamaan muuta yliopistojen välistä opintojen ja opetuksen yhteistyötä.

Tärkeää on kuitenkin esimerkiksi yliopistojen välisissä yhteistyöverkostoissa ottaa huomioon valtakunnallisen JOO-sopimuksen yhteydessä sovitut hallinnolliset menettelytavat sekä mm. SVY:n kehittämis-toiminnan yhteydessä rakennetut tietojärjestelmät ja tukipalvelut, joiden tavoitteena on tehostaa ja yhtenäistää (mm. opiskelijan oikeusturvan näkökulmasta) menettelytapoja.

Onkin syytä korostaa, että valtakunnallisen JOO-sopimuksen mukaan toteutuva opiskelijoiden liikkuvuus on koordinoitua ja yliopistojen yhteisesti sopimiin hallintokäytänteisiin perustuvaa, jolloin toteutunutta liikkuvuutta voidaan mm. tilastoida ja raportoida. Lisäksi prosessin mukaan toteutuessaan esim. opiskelijaa koskevat hallinnolliset päätökset tehdään viranomaistoiminnalle annettujen sääntöjen mukaisesti.

Sopimus mahdollistaa yliopistojen välisen yhteistyön ja työnjaon opetuksen suunnitelmallisessa hyödyntämisessä. Valtakunnallisen JOO-sopimuksen tavoitteita ja koulutuspoliittista merkitystä onkin hyvä tuoda esille myös tästä näkökulmasta.

Useimmat sopimuksen mukaisen opiskelun hallintokäytänteisiin liittyvät ongelmat (laskutus, rahoituksen seuranta, yliopistojen välinen tiedonkulku) ovat häviämässä tätä hallinnointia varten kehitetyn sähköisen järjestelmän (LiTu) kehittämisen ja käyttöönoton edistyessä. Tämä liikkuvuuden hallinnointia tukeva sähköisten järjestelmien kehittämistyö on ollut sellaista pioneeritoimintaa, jossa on kehitetty ja edelleen kehitetään yliopistojen opintohallinnolle tärkeitä sähköisen toiminnan muotoja mm. opetusministeriön hallinnonalan it-strategian mukaisesti.

Liikkuvuuden tuki -hankkeessa (LiTu) kehitetty sähköinen JOO-opintojen hakujärjestelmä ylläpitoratkaisuineen siirretään vuoden 2006 aikana SVY:n portaaliin ja sen jälkeen järjestelmään liittyminen on mahdollista kaikille yliopistoille. Suoritettujen JOO-opintojen siirtoa pilotoidaan vielä vuoden 2006 aikana em. LiTu-hankkeessa ja sen jälkeen koko tuotettu kokonaisuus siirtyy jatkokehittäväksi SVY:n palveluyksikköön. Opetusministeriö on myöntänyt järjestelmän kehittämiseksi hankerahoituksen vuodeksi 2006 osana nk. SVY:n opintotoimistohanketta. Tämän kehittämistyön on suunniteltu jatkuvan ainakin vuoden 2008 loppuun SVY:n konsortion linjaamana.

LiTu-hankkeessa kehitetyn tietojärjestelmän on tarkoitus olla yliopistojen käytettävissä hankekauden jälkeen SVY:n portaalin JOOPAS-palvelun (www.joopas.fi) kautta. On suositeltavaa, että kaikki yliopistot liittyvät tuotettuun järjestelmään, jotta nykyisin käytössä olevasta sähköisen ja manuaalisen hallintomallin sekoituksesta olisi mahdollista luopua.

On myös syytä huomata, että valtakunnallisen JOO-sopimuksen mukainen opiskelu ei rajoitu ainoastaan verkko-opintoihin vaan koskee yliopistojen monipuolisen opetustarjonnan kaikkia mahdollisia muotoja. Opetustarjonnan laajuudesta ja joustavien opiskelumuotojen kehittämisestä sekä erityisesti siitä, että tarjolla olevat opiskelumahdollisuudet ovat opiskelijoiden löydettävissä mm. yliopistojen yhteisen tiedotuskanavan eli SVY:n portaalin kautta, vastaavat yliopistot.

Siihen, että kaikki yliopistojen opetustarjonta tulevaisuudessa on helposti löydettävissä sekä yliopistojen omista verkkopalveluista että myös yliopistojen yhteisestä SVY:n ylläpitämästä portaalista edetään samalla kun yliopistoissa otetaan käyttöön tutkinto-, opintokokonaisuus- ja opintojaksokohtaisten tietojen mukaiset, yhteisesti sovitut määritykset (lisätietoa: http://www.virtuaaliyliopisto.fi/?node=vp_svy-studydata_fin).

Koska tämän selvityksen eri yhteyksissä tuli esiin se, että JOO-sopimusta ei pidetä toimivana mallina opiskelijaliikkuvuuteen mm. sen maksullisuuden takia, on syytä jatkossa korostaa myös sitä, että sähköinen tietojärjestelmä ei edellytä maksujen perimistä. JOO-sopimuksen yhteydessä sovittu opintojen hinta koskee ns. normaalia JOO-sopimuksen mukaista opiskelijaliikkuvuutta. Opiskelijan saadessa puollon kotiyliopistostaan, hänelle opinto-oikeuden myöntävä kohdeyliopisto luottaa siihen, että kotiyliopisto on sitoutunut maksamaan sovitut maksut.

Yliopistojen välillä toteutuu myös sellaista JOO:n kaltaista liikkuvuutta, jossa rahaa ei liikuteta. Sähköinen joustavan opiskelijaliikkuvuuden tueksi pilotoitava järjestelmä (LiTu) on näitä tarpeita varten toteutettu siten, että sekä puoltopäätökseen että opinto-oikeuspäätökseen voidaan tarvittaessa merkitä, ettei päätökseen sisälly maksuliikennettä.

Jonkin verran selvityksen yhteydessä kritisoitiin JOO-opiskelun hinnoittelua, jota pidettiin liian korkeana joihinkin opiskelumuotoihin nähden. Toisaalta hintaa taas pidetään liian matalana sellaisissa opiskelumuodoissa, joissa on huomattavan paljon esimerkiksi ryhmämuotoista, kalliiden välineiden käyttöä edellyttäviä opintoja. Asianomistajaryhmä keskusteli opintojen hinnoittelusta ja totesi edelleenkin kaikkien erilaisten opiskelumuotojen hinnoittelun liian vaativaksi ja aikaa vieväksi tehtäväksi. Opintopisteen hinnan ja opinto-oikeuden hallintomaksun todettiin olevan kompromissi, joka kuitenkin on hallinnollisesti vähemmän työllistävä vaihtoehto kuin moniselitteisten ja monitulkintaisten hinnastojen käyttö.

Selvityksessä kysyttiin yliopistojen suhtautumista avoimen yliopiston opetustarjontaan JOO-sopimuksen yhteydessä. Selvityksen tuloksena oli, että joissakin yliopistoissa avoimen tarjonta on siinä määrin integroitu osaksi yliopiston opetustarjontaa, että avoimen opetuksen erottaminen JOO-opintojen tarjonnasta on käytännössä mahdotonta. Näin ollen tulisi valtakunnallisen JOO-sopimuksen sisältöä ja soveltamisohjeistusta näiltä osin mahdollisesti muuttaa ja täydentää. Lisäksi on hyvä selvittää toimintamalleja koskien opintojen puoltomenettelyjä, opinto-oikeuksien myöntämistä sekä yliopistojen sisäistä ja yliopistojen välistä rahaliikennettä.

Valtakunnallisella JOO-sopimuksella on pyritty luomaan puitteet sille, että mm. tuotettu verkko-opetuksen tarjonta olisi opiskelijoiden ulottuvilla, mutta todellisuudessa virtuaaliyliopiston kehittämisrahoituksella tuotettu opetus ja valtakunnallinen JOO-sopimus eivät kohtaa. Osittain opinto-oikeuksien rajoittaminen tai tuotettujen opintojen tarjoaminen ensisijaisesti nk. omille opiskelijoille on perusteltua (ja myös JOO-sopimuksen puitteissa mahdollista), mutta ainakin sellaiset rajoitukset tulisi jatkossa poistaa, jotka liittyvät väärinkäsityksiin (esim. rahaliikenne) tai tiedonpuutteeseen.

Toisaalta tärkeää on myös seuraavina vuosina jatkaa tähän mennessä tehtyä kehitystyötä jotta tehdyn työn saavutukset olisivat hyödynnettävissä entistä laajemmin yliopistojen yhteistyössä. Esimerkiksi verkostojen väliseen opiskelijaliikkuvuuteen on mahdollista tarjota Suomen virtuaaliyliopiston kehitteillä olevaa opiskelijaliikkuvuuden hallinnan tukemiseen tarkoitettua sähköistä tietojärjestelmää. Tämän tietojärjestelmän seuraava vaihe voidaan nimetä esim. verkostojen LiTu-järjestelmäksi. Asianomistajaryhmä esittääkin tällaisen sähköisen järjestelmän kehittämistä osaksi Suomen virtuaaliyliopiston palveluyksikön toimintasuunnitelmaa siten, että järjestelmän kehittäminen hankkeistetaan (esimerkiksi SVY:n opinto-toimistopalvelut -hankkeen laajenuksena) viimeistään vuoden 2008 tulosneuvotteluihin mennessä yhteistyössä asianomistajaryhmän ja verkostotoimijoiden kanssa.

On tärkeää muistaa, että myös sellaiset verkostot, joissa ei valtakunnallisen JOO-sopimuksen toimintamallin mukaista opiskelijoiden liikkuvuutta ole, voivat hyötyä monista muista kehitetyistä ja kehitteillä olevista Suomen virtuaaliyliopiston palveluista, esimerkiksi oppimateriaalin yhteiskäyttöä tukevista palveluista.

4. ASIANOMISTAJARYHMÄN TOIMENPIDE-EHDOTUKSET JOUSTAVAN OPISKELUN JA SITÄ TUKEVAN SÄHKÖISEN ASIOINNIN KEHITTÄMISEKSI SUOMEN VIRTUAALIYLIOPISTO -KONSORTIOSSA

Selvityksen ja siitä käydyn keskustelun perusteella asianomistajaryhmä (AOR1) ehdottaa seuraavia toimenpiteitä joustavan opiskelun ja sitä tukevan sähköisen asioinnin kehittämiseksi:

- 4.1. Selvennetään JOO-opiskelua koskevaa ohjeistusta avoimen yliopiston osalta.
- 4.2. Selvennetään JOO-maksukäytäntöjen soveltamista vain sopimuksessa tarkoitettuun opiskeluun, vaikka liikkuvuuden hallintaan kehitettyjä opintohallinnon työkaluja ja menettelytapoja suositellaan käytettäväksi myös muussa liikkuvuudessa.
- 4.3. Tiedotetaan muun kuin JOO-liikkuvuuden käyttöön soveltuvista palveluista ja otetaan mukaan palveluiden kehittämiseen myös yliopistojen muita koulutusyhteistyömuotoja edustavia tahoja (verkostot, erilaisten yhteistyösopimusten perusteella toimivat jne.).
- 4.4. Sisällytetään SVY:n palveluyksikön toimintasuunnitelmaan 2007–2009 joustavan opiskelija-liikkuvuuden palveluiden kehittäminen myös verkostoille ja kansainvälisen liikkuvuuden tarpeisiin.
- 4.5. SVY:n palveluyksikön tukema opintotarjontatiedon rakenteiden yhtenäistäminen ja näiden tietojen saaminen sähköiseen muotoon on edellytys opiskelijaliikkuvuuden ja SVY-opintotoimistopalvelun kehittämiselle.
- 4.6. Mahdolliset JOO-sopimusmuutokset valmistellaan SVY:n asettamassa työryhmässä. Asianomistajaryhmä esittää, että johtoryhmä nimeää työryhmän¹ syksyllä 2006. Työryhmän esitys lähetetään lausunnolle yliopistoihin.

¹ vuonna 2005 vielä työskenteli nk. JOO-soveltamistyöryhmä, jossa olivat mukana *Arja Hovila, Maikki Naarala, Pirkko Nuutinen, Mikko Markkola, Hanna Turkki* sekä palveluyksikön edustajina *Hely Lahtinen ja Julian Lindberg*.

LÄHTEET

Luoto, L. 2005, JOO-opiskelun toteuttamisesta yliopistoissa. Yhteenveto valtakunnallisen JOO-sopimuksen mukaisen opiskelun kokemuksista syksyltä 2004.

http://www.virtuaaliyliopisto.fi/data/files/extranet/JOOseminarit/Joo_selvitys

LIITTEET

- Liite 1 Joustavan opiskelijaliikkuvuuden kysely
- Liite 2 Luettelo kyselyyn vastanneista
- Liite 3 Valtakunnallinen JOO-sopimus
- Liite 4 Sopimusta koskevan muutoksen hyväksyminen

Asianomistajaryhmä I

6.2.2006

YLIOPISTOJEN JOUSTAVAA OPISKELIJALIIKKUVUUTTA KOSKEVA KYSELY

Suomen virtuaaliyliopiston asianomistajaryhmien toiminta käynnistyi viime syksynä vuosille 2005–2010 hyväksytyyn strategiaan mukaisesti. Yksi asianomistajaryhmistä (= AOR1) kehittää joustavaa opiskelua ja sitä tukevaa sähköistä asiointia.

Asianomistajaryhmä on päättänyt, että voidakseen tehdä johtopäätöksiä siitä, mihin suuntaan sähköisiä palveluja olisi kehitettävä strategiakauden aikana, ryhmän on kerättävä tästä tietoa suoraan asiantuntijoilta yliopistoihin lähetettävän kyselyn avulla.

Pyydämme yliopistoja vastaamaan tähän kyselyyn omista lähtökohdistaan, tarvittaessa myös valikoiden, ja ottavan esiin näkökohtia, joita kokevat tärkeimmiksi ja olennaisimmiksi sähköisen asioinnin ja sähköisten palvelujen kehittämisessä.

Tämä kysely on lähetetty vastattavaksi otp@uwasa ja svy-hankeyhdyshenkilot@vy.fi-sähköpostistoilla oleville. Erityisesti verkostoille suunnatut kysymykset ovat kohdassa 5. Lisäksi kysely lähetetään tiedoksi yliopistojen virtuaaliyliopistoyhteyshenkilöille.

Vastaukset pyydetään toimittamaan 3.3.2006 mennessä sähköpostitse asianomistajaryhmän sihteerille *Julian Lindbergille* osoitteeseen: julian.lindberg@vy.fi.

Tiedusteluihin vastaavat asianomistajaryhmän puheenjohtaja *Mikko Markkola* ((03) 3551 6230 tai mikko.markkola@uta.fi) ja sihteeri *Julian Lindberg* (040 721 0781).

Selvityksen tulosten raportoinnista tiedotetaan myöhemmin.

Vastaajan nimi ja yhteystiedot:

1. Valtakunnalliseen JOO-sopimukseen liittyvät kysymykset

Yleistä valtakunnallisesta JOO-sopimuksesta

- Mitä hyviä puolia mielestänne on valtakunnallisessa JOO-sopimuksessa?
- Mitä huonoja puolia mielestänne on valtakunnallisessa JOO-sopimuksessa?
- Onko teillä konkreettisia ehdotuksia siitä, miten sopimusta tai sen soveltamisohjeita tulisi tarkistaa tai muuttaa?
- Muuta kommentoitavaa liittyen valtakunnalliseen JOO-sopimukseen:

Jatkotutkintoa opiskelevat ja valtakunnallinen JOO-sopimus

- Miten yliopistossanne markkinoidaan valtakunnallisen JOO-sopimuksen mukaisia opintoja jatko-opiskelijoille?
- Haluatteko tuoda esille jotain erityistä huomioon otettavaa liittyen jatkotutkintoa opiskelevien JOO-opiskeluun (esim. opintojen hinnoittelu, suhde tutkijakouluihin, opintojen ohjaukseen)?
- Muuta kommentoitavaa liittyen tähän teemaan:

Kv-vaihto-opiskelijat ja valtakunnallinen JOO-sopimus

- Voivatko yliopistoonne tulevat vaihto-opiskelijat hakea JOO-opintoihin?
- Mikäli voivat, onko tähän liittyen joitakin erityistarpeita?
- Mikäli voivat, onko tähän liittyen joitakin erityisiä rajoituksia?
- Muuta kommentoitavaa liittyen tähän teemaan:

Valtakunnallisen JOO-sopimuksen suhde avoimen yliopiston opetustarjontaan

- Tarjoaako yliopistonne avoimen yliopiston opintoja valtakunnallisen JOO-sopimuksen perusteella yliopistoonne hakeville muiden yliopistojen opiskelijoille?
- Miten rahoitus, resurssointi tai opintomaksut yliopiston sisällä hoidetaan mikäli avoimen yliopiston tarjonta on mukana JOO-tarjonnassa?
- Puollatteko opiskelijan hakemusta, jos se koskee kohdeyliopistossa avoimen yliopiston opetustarjontaa?
- Muuta kommentoitavaa liittyen tähän teemaan:

2. Yliopistojen muut opiskelijaliikkuvuutta koskevat sopimukset

- Onko yliopistollanne mahdollisesti erityissopimuksia/lisäsopimuksia, jotka täydentävät valtakunnallista JOO-sopimusta?
- Mikäli tällaisia sopimuksia on, pyydämme teitä luonnehtimaan lyhyesti, minkälaisia ne ovat (alueellisia, paikallisia, kahdenvälisiä). Lisäksi pyydämme lähettämään malliksi mielestänne olennaisimmat sopimukset.¹
- Miten nämä erityissopimukset/lisäsopimukset poikkeavat (esim. kiintiöt, maksut) valtakunnallisesta JOO-sopimuksesta? Miten mielestänne nämä sopimukset toimivat? Minkälaisia hyötyjä tai ongelmia niihin liittyy?
- Muuta kommentoitavaa liittyen tähän teemaan:

3. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välinen opiskelijaliikkuvuus

- Onko yliopistollanne ammattikorkeakoulujen kanssa sopimuksia opiskelijaliikkuvuuteen liittyen? Mikäli tällaisia sopimuksia on, pyydämme teitä luonnehtimaan lyhyesti, minkälaisia ne ovat (opintoalakohtaisia, alueellisia, paikallisia jne.). Lisäksi pyydämme lähettämään malliksi mielestänne olennaisimmat sopimukset.²
- Miten mielestänne yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välistä liikkuvuutta pitäisi kehittää?
- Miten tästä liikkuvuudesta mielestänne pitäisi sopia?
- Onko joitain erityistä mainittavaa (esim. opiskelualoittaista), mitä pitäisi tähän liikkuvuuteen ja sopimiseen liittyen ottaa huomioon?
- Muuta kommentoitavaa liittyen tähän teemaan:

¹ Mallisopimukset auttavat asianomistajaryhmää luomaan kuvaa siitä, minkälaiseen toimintakenttään sähköisiä palveluja ja sähköistä asiointia suunnitellaan.

² Mallisopimukset auttavat asianomistajaryhmää luomaan kuvaa siitä, minkälaiseen toimintakenttään sähköisiä palveluja ja sähköistä asiointia suunnitellaan.

4. Kansainvälinen opiskelijaliikkuvuus

- Minkälaisin sähköisin palveluin SVY voisi mielestänne tukea kansainvälistä opintojen/opiskelijoiden liikkuvuutta?
- Minkälaisia sähköisen asioinnin järjestelmiä tulisi mielestänne kehittää kansainvälisen opintojen / opiskelijaliikkuvuuden avuksi?
- Muuta kommentoitavaa liittyen tähän teemaan:

5. Opintojen ja opiskelijoiden liikkuvuus yliopistojen välisissä verkostoissa

- Voitteko luonnehtia kuinka kattavaa verkostotoimintaa yliopistossanne on? Monessako sellaisessa kansallisessa ja kansainvälisessä verkostossa yliopistonne on mukana, jossa on opintojen tai opiskelijoiden välistä liikkuvuutta? ³
- Onko yliopistonne jonkun opetukseen liittyvän verkoston koordinaattori? Mikäli on, pyydämme toimittamaan tämän kyselyn myös ko. verkoston koordinaattorille vastaamista varten.

Seuraavat kysymykset koskevat suoraan verkostoja:

- Kuvatkaa miten verkostonne opiskelijat hakevat opinto-oikeutta verkoston muussa yliopistossa?
- Kuka päättää siitä ketkä (yleisperiaate) saavat opiskella verkostonne tarjoamia opintoja? Kuvatkaa mitä tästä on päätetty verkostossanne?
- Kuka päättää yksittäisen opiskelijan opinto-oikeuden myöntämisestä?
- Miten opiskelijan opinto-oikeus kirjataan kohdeyliopistossa?
- Miten opintosuoritukset kirjataan koti- ja kohdeyliopiston rekisteriin?
- Onko verkostonne tarjonnut opintoja nk. valtakunnallisen JOO-sopimuksen mukaisesti opintoihin? (lisää tietoa www.joopas.fi). Jos ei ole, miksi?
- Mitä hyötyä/ongelmia näette verkostonne kannalta olevan valtakunnallisesta JOO-sopimuksesta?
- Onko verkostonne tarjoamiin opintoihin tullut hakijoita nk. valtakunnallisen JOO-sopimuksen perusteella? Miten verkostossanne on näissä tapauksissa toimittu?
- Mikäli verkostossanne on JOO-opiskelijoita, miten yliopistossanne/verkostossanne toimitaan valtakunnallisen JOO-sopimuksen mukaisten maksujen osalta (kerätäänkö maksuja, jne.)
- Miten verkostonne mielestä joustavan opiskelun sopimuksia, käytäntöjä ja esimerkiksi sähköisiä palveluja tulisi kehittää?
- Muuta kommentoitavaa liittyen tähän teemaa:

6. Liikkuvuuden määriä koskevia kysymyksiä

- Kuvatkaa missä määrin JOO-opiskelu työllistää yliopistoanne vuosittain?
- Voitte myös kuvata valtakunnallisen JOO-opiskelun ja tässä kyselyssä mainittujen muiden liikkuvuuden muotojen työllistävyyttä mikäli nämä ovat erotettavissa?
- Kuinka paljon yliopistossa on ollut v. 2004 (ja mikäli luvut ovat tiedossanne myös v. 2005) valtakunnallisen JOO-sopimuksen mukaisia opiskelijoita, kuinka paljon heille on kerääntynyt suorituksia?

³ Huom! Opiskelijoiden liikkuvuus voi olla myös nk. virtuaalista liikkuvuutta eli opintojen suorittamista tietoverkkoja hyödyntäen.

LUETTELO KYSELYYN VASTANNEISTA

Yliopistot, tiedekunnat:

Helsingin kauppakorkeakoulu	<i>Margareta Soismaa</i>
Helsingin yliopisto	vastaukset koonnut <i>Maikki Naarala</i> , kyselyyn vastanneet tiedekunnat: teologinen, lääketieteellinen, humanistinen, matemaattis-luonnon-tieteellinen, farmasian, biotieteellinen ja maatalous-metsätieteellinen. Vastauksissa on otettu huomioon myös yliopiston opiskelijapalveluiden kommentit.
Joensuun yliopisto	<i>Erja Widgrén-Sallinen</i>
Jyväskylän yliopisto	<i>Tuula Maijanen</i>
Kuopion yliopisto	vastaukset koonnut <i>Hanna Turkki</i> , muut vastaajat: <i>Hannu Berlin</i> , <i>Tuija Pasanen</i> , <i>Anitta Etula</i> ja <i>Kirsi Konttinen</i> eli sisältää sekä opinto-että kv-asioiden vastaukset
Kuvataideakatemia	<i>Riitta Salmi</i>
Lapin yliopisto	<i>Sirkka-Liisa Laine</i>
Lappeenrannan teknillinen yliopisto	<i>Päivi Viitakangas</i>
Oulun yliopisto	<i>Paavo Sippola</i>
Oulun yliopisto, luonnontieteellinen tiedekunta	<i>Heikki Kuoppala</i>
Oulun yliopisto, teknillinen tiedekunta	<i>Eero Wallin</i>
Tampereen teknillinen yliopisto	<i>Sirpa Syrjänen</i>
Tampereen yliopisto	<i>Mikko Markkola</i>
Tampereen yliopisto, kansainväliset asiat	<i>Kaisa Kurki</i>
Teknillinen korkeakoulu	<i>Anneli Lappalainen</i> , <i>Pirkko Nuutinen</i> ; vastaus sis. kv-yksikön kommentit, yhden tutkijakoulun vastaukset
Turun yliopisto	tiedekuntien vastaukset lähettänyt <i>Petri Sjöblom</i> , kyselyyn vastanneet tiedekunnat: humanistinen tdk, <i>Nea Oförsagd</i> ; kasvatustieteiden tdk, <i>Irmeli Aalto</i> ; matemaattis-luonnontieteellinen tdk, <i>Tiina Mäkynen</i> ; yhteiskuntatieteellinen tdk, <i>Raija Roslakka</i>
Vaasan yliopisto	<i>Arja Hovila</i> , <i>Sannakaisa Holmlund</i>

Verkostot:

Asia-Net	<i>Marita Siika</i>
KasVi	<i>Minna Nummenmaa</i>
Kirjallisuustieteen virtuaaliyliopistohanke	<i>Kai Miikkulainen</i>
Psykonet	<i>Oili Pyysalo</i>
SosNet	<i>Sirkka-Liisa Laine</i> (mukana Lapin yliopiston vastauksessa)
Terveys-Net	<i>Paula Kejo</i>
Terveystiedon verkosto ja Kuntoutuksen verkosto	<i>Kristiina Simojoki</i>
Torus-verkosto	<i>Timo Luosujärvi</i>
Viestintätieteiden yliopistoverkosto	<i>Sanna K. Kivimäki</i>

Yhteensä: 29 vastausta

Sopimus joustavasta opinto-oikeudesta
Avtal om flexibel studierätt

Sopimus joustavasta opinto-oikeudesta

Allekirjoittaneet yliopistot sopivat opiskelijaliikkuvuudesta ja opiskelijoidensa oikeudesta opiskella toisissa yliopistoissa seuraavaa.

1. Joustavan opinto-oikeuden sisältö

Tämän sopimuksen perusteella opiskelija, jolla on tutkinnon suorittamisoikeus jossakin suomalaisessa yliopistossa (jatkossa kotiyliopisto), voi hakea määräaikaista oikeutta suorittaa tutki-toonsa sisällytettäviä opintoja toisessa suomalaisessa yliopistossa (jatkossa kohdeyliopisto).

Opintojen suorittamisoikeus astuu voimaan silloin, kun kohdeyliopisto on myöntänyt opinto-oikeuden kotiyliopiston puoltamille opinnoille.

Sopimuksen piiriin kuuluvat perus- ja jatkotutkinto-oikeuden saaneet opiskelijat. Kului yliopisto päättää niistä periaatteista, joiden perusteella opiskelijoiden hakemuksia yliopistossa puolletaan ja opinto-oikeuksia myönnetään.

Tämä sopimus ei koske opinnäytetöiden ohjausta, oppimateriaalien vaihtoa tai ostamista.

Yliopistot päättävät itse opinto-oikeuteen liittyvästä hakumenettelystä.

2. Opiskelijaliikkuvuudesta aiheutuvien kustannusten hyvittäminen yliopistojen kesken

Tässä sopimuksessa tarkoitetusta opiskelijaliikkuvuudesta aiheutuneet kustannukset korvataan opintoja järjestävälle yliopistolle seuraavasti.

Opiskelijaliikkuvuudesta aiheutuneet kustannukset mitataan sekä myönnettyinä uusina opinto-oikeuksina että suoritettuina ja rekisteröityinä opintoviikkoina. Puoltaessaan opinto-oikeutta kotiyliopisto sitoutuu maksamaan opinto-oikeuksista ja suoritetuista opinnoista tämän sopimuksen mukaisen korvauksen.

Myönnettyistä uusista opinto-oikeuksista korvataan hallinto- ja ohjauksuluina maksu, jonka suuruus on 20 euroa / opinto-oikeus.

Suoritetuista opinnoista korvataan 80 euroa / opintoviikko.¹

Kohdeyliopisto laskuttaa kotiyliopistoa edellisen kalenterivuoden opinnoista helmikuun 15. päivän tilanteen mukaan maaliskuun lop-puun mennessä. Laskutus perustuu laskutuskauden aikana kerty-neisiin opintoviikkoihin ja myönnettyihin uusiin opinto-oikeuksiin.

3. Opinto-oikeuksista ja suorituksista tiedottaminen

Kohdeyliopisto toimittaa tiedon myönnettyistä opinto-oikeuksista opiskelijan kotiyliopistolle ja opiskelijalle.

Kohdeyliopisto antaa opintosuorituksista opiskelijalle todistuksen tai toimittaa tiedon sähköisenä siirtona suoraan kotiyliopistolle, jonka perusteella suoritukset kirjataan opiskelijan kotiyliopiston opinto-rekisteriin muualla suoritettuina opinnoina.

¹ Mikäli opintoviikkojärjestelmästä luovutaan, muutetaan korvausjärjestelmä vastaamaan käyttöön tulevaa uutta järjestelmää.

Avtal om flexibel studierätt

Undertecknande universitet avtalar om studentmobilitet och om sina studerandes rätt att studera vid andra universitet enligt följande.

1. Innehållet i flexibel studierätt

På basis av detta avtal kan en studerande som har rätt att avlägga examen vid ett finländskt universitet (härefter hem-universitet) ansöka om rätt att för en viss tid vid ett annat finländskt universitet (härefter mottagande universitet) bedriva studier som skall inkluderas i hans/hennes examen.

Rätten att bedriva studier träder i kraft när det mottagande universitetet har beviljat studierätt för studier förordade av hemuniversitetet.

Avtalet gäller studerande som beviljats studierätt för grund- och/eller påbyggnadsexamen. Samtliga universitet beslutar om de principer enligt vilka studerandes ansökningar förordas och studierätt beviljas vid respektive universitet.

Detta avtal gäller inte handledning av lärdomsprov, utbyte eller köp av läromedel.

Samtliga universitet beslutar själv om ansökningsförfarandet gällande studierätt.

2. Ersättning av kostnader för studier bedrivna vid annat universitet inom ramen för studentmobiliteten

Det universitet som anordnar studierna ersätts för de kostnader som föränleds av den i detta avtal avsedda studentmobiliteten enligt följande.

De kostnader som föränleds av studentmobiliteten mäts dels som beviljade nya studierätter, dels som avlagda och registrerade studieveckor. Då hemuniversitetet förordar att studierätt beviljas förbinder det sig att erlägga avgifter enligt detta avtal för studierätterna och de avlagda studierna.

För beviljade nya studierätter erläggs som ersättning för administrations- och handledningsutgifter en avgift vars storlek är 20 euro /studierätt.

För avlagda studier erläggs 80 euro/studievecka.¹

Det mottagande universitetet fakturerar hemuniversitetet för före-gående kalenderår före utgången av mars månad enligt situationen den 15 februari. Faktureringen grundar sig på de studieveckor som avlagts och på de nya studierätter som beviljats under fakturerings-perioden.

3. Informerandet om studierätter och -prestationer

Det mottagande universitetet informerar den studerandes hemuniversitet och studeranden om beviljad studierätt.

Det mottagande universitetet ger studeranden ett intyg över studieprestationerna eller överför informationen i elektronisk form direkt till hemuniversitetet. På basis av detta införs studieprestationerna i den studerandes studieregister vid hemuniversitetet såsom studier vid annat universitet.

¹ Om systemet med studieveckor frångås ändras ersättningssystemet så att det motsvarar det nya systemet som tas i bruk.

4. Sopimuksen voimaantulo

Tämä sopimus tulee voimaan 1.8.2004.

Kullakin osapuolella on oikeus irtisanoutua sopimuksesta kirjallisesti viimeistään heinäkuun 31. päivänä, jolloin irtisanoutuminen astuu voimaan seuraavan vuoden tammikuun 1. päivänä.

Ennen irtisanoutumista myönnetyt opinto-oikeudet ovat voimassa opinto-oikeuden kestoajan loppuun.

Tämä sopimus korvaa yliopistojen väliset aiemmin solmitut joustavaa opinto-oikeutta (JOO) koskevat sopimukset elleivät ao. yliopistot keskenään muuta sovi.

Sopimusta on laadittu 22 samansisältöistä kappaletta, yksi kullekin sopijapuolelle sekä yksi SVY:n kehittämissyksikölle.

Helsingissä 11. kesäkuuta 2003

4. Avtalets ikraftträdande

Detta avtal träder i kraft 1.8.2004.

Samtliga avtalsparter har rätt att skriftligt säga upp avtalet senast den 31 juli, varvid uppsägningen träder i kraft den första januari påföljande år.

Studierätt som beviljats före uppsägningen gäller under hela den tid för vilken den har beviljats.

Detta avtal ersätter de avtal om flexibel studierätt (JOO) som tidigare ingåtts mellan universiteten om universiteten i fråga inte kommer överens om annat.

Detta avtal har utfärdats i 22 likalydande exemplar, ett för varje avtalspart och ett för FVU:s utvecklingsenhet.

Helsingfors den 11 juni 2003

Helsingin kauppakorkeakoulu
Vararehtori Olli Ahtola

Helsingin yliopisto
1 vararehtori Raija Sollamo

Joensuun yliopisto
Rehtori Perttu Vartiainen

Jyväskylän yliopisto
1 vararehtori Timo Tiihonen

Kuopion yliopisto
Rehtori Matti Uusitupa

Kuvataideakatemia
Hallintojohtaja Kristina Paavela

Lapin yliopisto
1. vararehtori Jukka Mäkelä

Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Rehtori Markku Lukka

Maanpuolustuskorkeakoulu
Rehtori Aarno Vehviläinen

Oulun yliopisto
Rehtori Lauri Lajunen

Sibelius-Akatemia
Rehtori Pekka Vapaavuori

Svenska handelshögskolan
Rektor Marianne Stenius

Taideteollinen korkeakoulu
Rehtori Yrjö Sotamaa

Tampereen teknillinen yliopisto
Rehtori Jarl-Thure Eriksson

Tampereen yliopisto
Rehtori Jorma Sipilä

Teatterikorkeakoulu
Rehtori Lauri Sipari

Teknillinen korkeakoulu
Rehtori Paavo Uronen

Turun kauppakorkeakoulu
Rehtori Tapio Reponen

Turun yliopisto
Rehtori Keijo Virtanen

Vaasan yliopisto
Rehtori Matti Jakobsson

Åbo Akademi
Rektor Gustav Björkstrand

Sopimusta koskevan muutoksen hyväksyminen

Sopimus joustavasta opinto-oikeudesta / pykälä 2

Godgännande av ändringen i avtalet

Avtal om flexibel studierätt / paragraf 2

2. Opiskelijaliikkuvuudesta aiheutuvien kustannusten hyvittäminen yliopistojen kesken

Tässä sopimuksessa tarkoitetusta opiskelijaliikkuvuudesta aiheutuneet kustannukset korvataan opintoja järjestävälle yliopistolle seuraavasti:

Opiskelijaliikkuvuudesta aiheutuneet kustannukset mitataan sekä myönnettyinä uusina opinto-oikeuksina että suoritettuina ja rekisteröityinä opintopisteinä. Puoltaessaan opinto-oikeutta kotiyliopisto sitoutuu maksamaan opinto-oikeuksista ja suorite-
tuista opinnoista tämän sopimuksen mukaisen korvauksen.

Myönnettyistä uusista opinto-oikeuksista korvataan hallinto- ja ohjauskuluina maksu, jonka suuruus on 20 euroa / opinto-oikeus.

31.12.2005 mennessä suoritetuista opinnoista korvataan 80 euroa / opintoviikko.

Sopimusta muutetaan 1.1.2006 lukien siten, että suoritetuista opinnoista korvataan 50 euroa / opintopiste. Mikäli opinnot on suoritettu ja rekisteröity opintoviikkoina, opintoviikot muutetaan vastaamaan opintopistemitoitusta. Opintopistemäärä saadaan kertomalla opintoviikkomäärä luvulla 1,6.

Kohdeyliopisto laskuttaa kotiyliopistoa edellisen kalenterivuoden opinnoista helmikuun 15. päivän tilanteen mukaan maaliskuun loppuun mennessä. Laskutus perustuu laskutuskauden aikana kertyneisiin opintopisteisiin/opintoviikkoihin ja myönnettyihin uusiin opinto-oikeuksiin.

Kuopiossa 25.11.2004

2. Ersättning av kostnader för studier bedrivna vid annat universitet inom ramen för studentmobiliteten

Det universitet som anordnar studierna ersätts för de kostnader som föranleds av den i detta avtal avsedda studentmobiliteten enligt följande:

De kostnader som föranleds av studentmobiliteten mäts dels som beviljade nya studierätter, dels som avlagda registrerade studiepoäng. Då hemuniversitetet förordar att studierätt beviljas förbinder det sig att erlägga avgifter enligt detta avtal för studierätterna och de avlagda studier.

För beviljade nya studierätter erläggs som ersättning för administrations- och handledningsavgifter en avgift vars storlek är 20 euro / studierätt.

För studier avlagda per 31.12.2005 erläggs en avgift på 80 euro / studievecka.

Avtalet ändras från och med 1.1.2006. För studier avlagda efter 1.1.2006 erläggs en avgift på 50 euro / studiepoäng. Om studierna har avlagts som studieveckor omvandlas studieveckorna till studiepoäng. Omvandlingen sker genom att antalet studieveckor multipliceras med 1,6.

Mottagaruniversitetet fakturerar hemuniversitetet för studier avlagda under föregående kalenderår före utgången av mars månad, enligt situationen den 15 februari. Faktureringen grundar sig på presterade studiepoäng/studieveckor och beviljade studierätter under fakturerings-perioden.

Kuopio 25.11.2004

Helsingin kauppakorkeakoulu
Vararehtori Eero Kasanen

Helsingin yliopisto
Rehtori Ilkka Niiniluoto

Joensuun yliopisto
Rehtori Perttu Vartiainen

Jyväskylän yliopisto
Rehtori Aino Sallinen

Kuopion yliopisto
Rehtori Matti Uusitupa

Kuvataideakatemia
Rehtori Mika Hannula

Lapin yliopisto
Rehtori Esko Rieppala

Lappeenrannan teknillinen yliopisto
Rehtori Markku Lukka

Maanpuolustuskorkeakoulu
Rehtori Pertti Salminen

Oulun yliopisto
Rehtori Lauri Lajunen

Sibelius-Akatemia
Rehtori Gustav Djupsjöbacka

Svenska handelshögskolan
Rektor Marianne Stenius

Taideteollinen korkeakoulu
Rehtori Yrjö Sotamaa

Tampereen teknillinen yliopisto
Rehtori Jarl-Thure Eriksson

Tampereen yliopisto
Rehtori Krista Varantola

Teatterikorkeakoulu
Rehtori Lauri Sipari

Teknillinen korkeakoulu
Rehtori Matti Pursula

Turun kauppakorkeakoulu
Rehtori Tapio Reponen

Turun yliopisto
Rehtori Keijo Virtanen

Vaasan yliopisto
Rehtori Matti Jakobsson

Åbo Akademi
Rektor Gustav Björkstrand

SVY:n palveluyksikkö
PL 1100
02015 TKK